

Tantsulavastus armastuse otsingutest

10. aprillil esietendub Sõltumatu Tantsu Laval lavastaja Barbara Lehtna uuslavastus „Together forever“ mis uurib igavese armastuse mõistet 1990-ndate põlvkonna näitel. Laval on etendajad Johan Elm, Minna-Triin Kohv ja Kaido Torn. **EPL**

„Lennart Meri 90. Temalt ja temast“

Reedel avatakse TLÜ akadeemilise raamatukogu trepialgaleriis näitus „Lennart Meri 90. Temalt ja temast“. Väljas on Meri kõikide reisi- ja kõnederaamatute esmatrükid ja tõlked teistesse keeltesse, samuti raamatuid Meri kohta. Näitus kestab 29. aprillini. **EPL**

Alena Shkatula: soovin, et „Romeo ja Julia“ paneks mõtlema õigetest valikutest

3 MÕTET

Muusikast. Lähemisest. Tasemest

1. „Sergei Prokofjevi muusika on fenomenaalne. On oht, et kui tantsija kaua harjutab, siis ta harjub muusikaga ja see muutub rutiiniks. Aga ma olen juba neli kuud Prokofjevi muusikaga harjutanud ja ikka leiän sealt aina uusi värve. Peaasi, et saad inspiratsiooni. See on unikaalne muusika.“

2. „Toomas Eduri lähemine on vaataja jaoks klassikaline, harjumuspärasem, Shakespeare'i-truu. Ka kostüümid ja atmosfäär on ajastule lähedased. Niisiis loogiline ja mõistetav.“

3. „Estonia ballett on sellisel tasemel, mida ma pole siin veedetud kümne aastaga veel näinud. Tase aina tõuseb. Aga kõige tähtsam on, et artistid on muutunud intelligentsemaks, targemaks. Seda on näha ka laval. Nii tehniliselt, moraalselt kui ka emotsionaalselt on trupp väga kõrgel tasemel.“

Rahvusballeti esiolist Alena Shkatula näeb maailma tuntuimas esimese armastuse loos „Romeos ja Julias“ veel üht tähtsat sõnumit.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Milline pilt võiks väljendada Shakespeare'i „Romeo ja Julia“ – teismeliste traagilise armuloo – kõige mõjusamat kohta? On need esimese kohtumise „pilgud ja nooled“, Romeo serenaad Julia rõdu all või Capulettide ja Montecchide verivaen ja lahingud või suisa kolmekordne hingeheitmine?

Mõni päev enne Toomas Eduri uuslavastuses Juliana üles astumist nimetab rahvusballeti esiolist Alena Shkatula kõige mõjusamaks stseeni, mis jääb pealiinist pisut kõrvale.

„Stseen, mis mind sisemiselt kõige rohkem puudutab, kõige suurema jõuga stseen on see, kus amm reedab Julia. Ta teab Julia tunnete sügavust, kirge, aga otsustab teda mitte toetada ja utsitab abielluma [vanemate valitud] Parisega. Ta püüab Juliat veenda, et ta teeks ikka hea partii,“ ütleb Shkatula.

„Aga amm on Juliale kõige lähedasem inimene, kes tunneb teda lapsest saati. Ta peaks oskama teda mõista ja toetada. Sel hetkel saab Julia aru, et ta jääb maa-

ilmas üksi, üksi oma tunnetega,“ sõnastab rahvusballeti esitantsija enda jaoks kõige mõjusama koha lavastuses.

Väike nüanss võib muuta paljut

Reedel Estonia teatri lavale jõudva „Romeo ja Julia“ vaataja võiks Shkatula sõnusti võtta koju kaasa arusaamise üks-teisemõistmise ja austamise vajalikkusest. „Oleks hea, kui see lavastus paneks inimesed mõtlema õige valiku tegemisest. Et ei loodaks kunstlikke piire,“ rõhutab ta.

„Kui amm poleks osutunud reetjaks, võinuks lugu minna hoopis teisiti. Kui poleks olnud vaenu klannide vahel ehk Mercutio poleks surma saanud. Niisiis teineteisemõistmine, arusaamine ja austamine, mis on teise inimese jaoks tähtis.“

„Kaks meetrit pikk ja väga noor!“ oli Alena Shkatula esimese iseloomustuse Philip Hedgesi kohta.

Shkatula peab oluliseks mõista, et üks väike nüanss oleks võinud kõike muuta. „Iga inimese elus on hetki, kus teisele inimesele kaasaalamine või kasvõi naeratamine võinuks muuta tema tujut, mitte lasta tal kukkuda. Olla avatud – see on sõnum,“ ütleb Shkatula. Ta lisab, et alati võiks selgitada sõnumit banaalsemalt, et see räägib armastusest, aga terve elu on armastusest.

Kas vaatajad leiavad selle mõtte värskest lavastusest üles, lugemata Shakespeare'i teost lõpuni? Shkatula arvates on hea, kui tausta tuntakse, kuid vahel on isegi parem tulla lavastust vaatama n-õ puhta lehena. „Hea on näiden- di või teosega tuttav olla, kuid tähtis on,

et see ei segaks lavastuse adumist, selle loonud lavastaja mõttest arusaamist,“ sõnab ta.

„Vahel tunnen, et on isegi parem, kui vaataja tuleb mitte just päris ettevalmistamata, aga puhta pilguga, et ta märkaks just neid nüansse, mida on tahtud selle lavastusega edasi anda,“ soovib Shkatula.

Mis puutub puhtasse lehte, esimese kogemusse, siis esietendusel on „Romeo ja Julia“ eesriide avanedes laval olid ja publik oma-moodi võrdses seisus.

Kuigi Shkatula tantsijakarjäär on juba märkimisväärselt pikk, astub ta Julia osas üles esimest korda. Kümme aastat tagasi Valgevenest Eestisse tulnud baleriin tõdeb, et vahetult pärast Minskis balletikooli lõpetamist jõudis ta osaleda Valentin Elizarijevi lavastatud versioonis, kuid siis veel kordeballeti koosseisus.

Rolliks valmistumine

Kuidas ta elab nüüd sisse rolli, mis eeldab teismelise tunnete ja kirgede mõl- lu? „Alati ei ole võimalik laenata kõiki tundeid ja emotsioone oma elust. Aga tundeid tunneba kõik. Rolliks valmistudes püüan pääseda sinna sisse. Peale selle on teos ise, see, mida autor on püüdnud edastada. Sellele lisandub koreograafi kujutus karakterist,“ loetleb ta.

Shkatula tunnistab, et ammutas inspiratsiooni ka 1960-ndatel Oscareid võitnud hittfilmist. „Ma vaatasin selle rolli

Alena Shkatula ja Philip Hedges „Romeos ja Julias“

Fotod: Rauno Volmar

Alena Shkatula tunnistab, et ammutas Julia rolliks inspiratsiooni Oscareid võitnud filmist „Romeo ja Julia“.

jaoks Marco Zeffirelli filmi „Romeo ja Julia“ ja sain sealt oma rolli jaoks aluse – kirglikkus, noorus, naiivsus ja tunnete tajumise tulius selles eas.“

Kui küsin, kas Shkatulal siis polnudki Julia eas samalaadsete kirgedega draamat, puhkeb ta avalalt naerma. „14-aastasena ma isegi ei mõelnud poistest!“

„Romeo ja Julia ajastul oli täiesti normaalne olla selles eas armunud, ka abielluda, kuigi kahjuks võisid selle otsustada vanemad ilma sinu nõusolekuta. Kõik on muutunud ja ikka paremuse poole. Aga 14-aastaselt minul küll sellist lugu polnud. Ei! Võib-olla natuke hiljem – eks see käib kasvamise juurde, kui tekib terav konflikt, teatav maksimalism: kogu maailm kas on sinuga või sinu vastu. Selle on arvatavasti kõik läbi elanud.“

Romeona astub üles rahvusballeti värskeim liige, kes liitus trupiga alles detsembris. „Kaks meetrit pikk ja väga noor!“ on esimesed sõnad, millega Shkatula iseloomustab Philip Hedgesit, kelle jaoks „Romeo ja Julia“ esietendus on igas mõttes esimene.

„See on tema esimene peaos Estonia laval, debüüt.“

Estonia esibaleriin usub, et lavastuse laabumiseks on head eeldused. „Ta on väga andekas, väljavaated on head. Ehkki tal on veel vähe kogemust, on temaga väga meeldiv töötada. Ma kavatsen teda kõvasti toetada. Väike risk on alati, sest ega ma veel ei tea, kuidas inimese närv etendusel ja laval kõike koos hoiab. Aga ootan seda etendust väga.“